

S. Sayısı : 101 e ek

1944 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Genel Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresiyle 1944 yılı Kesinhesabı hakkında kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/142, 1/43)

Sayıştay Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sayıştay Komisyonu

Esas No. 1/43,3/142

Karar No. 21

4. V. 1951

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza iade edilen 1944 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı üzerinde Sayıştay ve Maliye mümessillerinin iştirakiyle yapılan incelemeler sonunda :

1. Şimdiye kadar birer kalemde gösterilmesi teamül haline gelmiş bulunan gelir ve gider rakamları; âdi, fevkalâde, özel kanunlar, istikrazlar ve nâzım gelir ve giderler olarak tefrik edilmek suretiyle tasarrufların birinci ve ikinci

maddeleri değiştirilmiş ve yine her yıl gelir ve giderler meyanında ithal edildiği halde bu yılın geliri dışında bırakılan 4275 ve 4060 sayılı kanunlardan mütahassıl 54 580 938 lira 03 kuruş istikraz ve bono hâsılatının gelir meyanına katılmasında Maliye Bakanlığınca bir mahzur görünmediğinden «B» işaretli cetvelin altında ilâveten gösterilmiştir.

a) Bu yılın gider ve gelirleri :

Giderler				Gelirler			
591 386 623 09	Âdi	616 320 711 72	Âdi				
423 967 491 30	Fevkalâde	344 835 118 54	Fevkalâde				
61 074 157 18	Özel kanunlar	35 038 342 70	Özel kanunlar				
6 536 642 08	Nâzım	75 542 013 19	İstikrazlar				
		7 505 050 70	Nâzım				
<hr/>		<hr/>					
1 082 964 913 60		1 079 241 236 85	olarak tesbit edilmiştir.				
<hr/>		<hr/>					

b) Nâzım gelirlerle giderler arasında fark olarak görülen 968 408 lira 67 kuruşun 1945 yılında gelir ve ödenek kaydedilmek üzere devri kabul edilmiş ve evvelki komisyon tasarısında 4 nci madde olarak gösterilen bu miktar yeni

tasarıda 3 nci maddeyi teşkil etmiştir.

c) 1944 yılının istikrazlar hasılatı olarak tesbit edilen 75 542 013 lira 19 kuruşun müfredatı şunlardır :

9 510 763	32	4057 sayılı Kanun gereğince Devlet Demiryolları istikrazından irat kaydolunan
11 186 882	52	3132 ve 3483 sayılı kanunlarla büyük su işleri için Ziraat Bankasından alınıp gelir meyanına katılan
263 429	32	4275 sayılı Kanun gereğince Millî Savunma istikrazı tahvillerinden elde edilip Devlet borçları bütçesine ödenek kaydolunan
32 915 391	66	4275 sayılı Kanun gereğince elde edilip istikrazlar hasılatı hesabında toplanan
21 665 546	37	4060 sayılı Kanun mucibince mevduat bonolarından elde edilen
75 542 013	19	Toplam

d) Yukarda bahsedilen istikrazlarla nâzım hesaptan 1945 yılında gelir ve ödenek kaydedilmek üzere devredilen 968 408 lira 67 kuruşun toplamı olan 76 510 421 lira 86 kuruşun genel gelir toplamından indirilmesi halinde hakiki gelir miktarı 1 002 730 814 lira 99 kuruşa düşmekte ve giderler toplamı olan 1 082 964 913 lira 60 kuruşa nazaran 80 234 098 lira 61 kuruş noksanlık arz etmektedir ki bu miktar, 1944 yılı bütçesindeki açığı göstermektedir.

Bu açığın 75 542 013 lira 19 kuruşunun istikrazlarla geri kalan 4 692 085 lira 42 kuruşunun da Hazine mevcudu ile karşılandığı Maliye Bakanlığı mümessilleri tarafından ifade olunmuş ve Kamutayca izhar buyurulan temennilere uyularak bu husus tasarıda ayrı bir madde halinde belirtilmiştir.

e) 1944 Bütçesiyle kabul edilen 952 milyon liralık ödeneğe yıl içinde fevkalâde ve munzam olarak ilâve edilen ödenek miktarları, çeşitleri itibarıyla Hükümet tasarısında ve evvelki komisyon raporunda ve bunlara bağlı cetvellerde gösterilmiş olmakla bu hususta ayrıca arzedilecek bir cihet görülmemiştir.

2. Devlet sermayesiyle müteşekkil ve ticari usullerle idare olunan banka ve müesseselerin Hazine kefaletiyle ihraç ettikleri bonoların Merkez Bankasınca iskonto edilmesinden mütevellit bulunan % 2,75 ler üzerinde bu kere Sayıştay Maliye ve Merkez Bankası mümessillerinin iştirakiyle icra kılınan müzakere neticesinde :

Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 38 ve 50 nci maddelerinin verdiği yetkiye dayanılarak, nizami iskonto miktarından tenzil olunan

%2,75 lerin alâkalı müessese ve bankalara iade edildiği anlaşılmış ve bu kabül bonolardan mutahassıl bulunan % 2,75 lerin bundan böyle Hazine nin tavassutuna lüzum kalmaksızın doğrudan doğruya alâkalı müesseselere geri verilmesi cihetine gidileceği Maliye ve Merkez Bankası mümessilleri tarafından bildirilmiş olduğundan bu hususta kanuna mügayir bir cihet görülmemiştir.

3. 4060 sayılı Kanuna istinaden çıkarılıp muhtevası Hazinece emanet hesabına alınan bonoların yine bu hesaptan reddiyet suretiyle mi yoksa önce bütçeye irat ve reddi gereken paraların masraf kaydedilmesi şeklinde mi işleme tâbi tutulması uygun olacağı konusu üzerinde icra kılınan müzakere sonunda :

4060 sayılı Kanunun muvakkat maddesine istinaden çıkarılan % 5 faizli Hazine bonoları bedellerinden sene içerisinde mevduatın düşmesi dolayısıyla bankalarca vâkı talep üzerine iadesi gereken miktarların emanet hesabından reddinde ve geri kalanının gelir hesabına irat kaydedilmiş olmasında bir mahzur görülmemiştir.

Yukarda arz olunan sebeplere ve kabul edilen gider ve gelir miktarlarına göre değişik olarak düzenlenen kanun tasarısı Kamutayın yüce tasvibine arzedilmek üzere sunuldu.

Sayıştay Ko. Baş. Y. Sözcü	Sözcü	
İsparta	İsparta	
S. Bilgiç	S. Bilgiç	
Kâtip		
Mardin	Çorum	Malatya
A. Bayar	Ş. Gürses	M. Kulu
Tekirdağ		Tokad
H. Bingül		H. Koyutürk

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1944 Bütçe yılı Kesinhesap Kanunu tasarısı

MADDE 1. — 1944 Bütçe yılı genel giderleri ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 591 386 623 lira 9 kuruşu âdi, 423 967 491 lira 30 kuruşu fevkalâde, 61 074 157 lira 18 kuruşu özel kanunlara ve 6 536 642 lira 3 kuruşu nâzım giderlere ait olmak üzere 1 082 964 913 lira 60 kuruştur.

MADDE 2. — 1944 Bütçe yılı genel giderleri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 616 320 711 lira 72 kuruşu âdi, 344 835 118 lira 54 kuruşu fevkalâde, 35 038 342 lira 70 kuruşu özel kanunlara, 7 505 050 lira 70 kuruşu nâzım gelirlere ve 75 542 013 lira 19 kuruşu istikrazlar hâsılatına ait olmak üzere 1 079 241 236 lira 85 kuruştur.

MADDE 3. — Nâzım gelirlerle giderleri arasındaki fark olan 968 408 lira 67 kuruş gelir ve ödenek kayıt edilmek üzere 1945 yılına devredilmiştir.

MADDE 4. — Birinci, ikinci ve üçüncü maddelere göre tebeyyün eden 4 692 085 lira 42 ku-

ruş açık, 1944 yılı Hazine mevcudu ile karşılanmıştır.

MADDE 5. — 1944 Bütçe yılı içinde ödenek dışında harcanan ve ilişik A cetvelinde ayrı bir sütunda gösterilen 66 474 lira 83 kuruş tamamlayıcı ödenek olarak kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere 3010 sayılı Kanun gereğince avans olarak verilen ve A cetvelinde ayrı bir sütunda gösterilen 353 128 lira 28 kuruş ödenekten mevkuftutulmuştur.

MADDE 7. — Ödenekten 1944 Bütçe yılı içinde sarfolunmayan ve A cetvelinin ayrı bir sütununda gösterilen 70 264 859 lira 45 kuruş yok edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	Muhammenat Lira	Tahsilât Lira	K.
1	1	Ruhsat ve unvan tezkereleri ve vergi karneleri	2 700 000	2 988 069	01
	2	Ticari ve sınaî teşekküllerle sair işlerden	88 000 000	102 688 793	98
	3	Hizmet erbabından	26 500 000	31 924 580	32
2	1	Davar, develer ve domuzlar	21 500 000	22 811 995	41
	2	Diğer hayvanlar	5 000 000	5 371 073	80
3		Veraset ve İntikal Vergisi	800 000	1 307 594	60
4		Madenler rüsumu	1 000 000	1 241 212	99
5	1	Gümrük Resmi	31 000 000	20 374 490	98
	2	Ardıye ücreti ve 3023 sayılı Kanunla İstanbul ve İzmir Liman İdaresinden alınacak maktu ücret	250 000	227 387	31
6	1	İthalât Muamele Vergisi	35 200 000	21 223 220	72
	2	İmalât Muamele Vergisi	80 000 000	98 226 897	94
	3	Banka, bankerler ve sigorta şirketleri Muamele Vergisi	9 500 000	10 904 581	31
7	1	Şeker ve glikoz İstihlâk Vergisi	8 200 000	7 835 711	86
	2	Elektrik ve Havagazı İstihlâk Vergisi	3 900 000	4 286 272	59
	3	Ham petrol ve ondan çıkarılan maddeler İstihlâk Vergisi	3 400 000	3 131 144	04
	4	İthalâttan alınan muhtelif maddeler İstihlâk Vergisi	6 700 000	3 960 510	89
	5	İmalâttan alınan muhtelif maddeler İstihlâk Vergisi	13 000 000	14 331 079	58
8		Su ve Kara Av Vergileri	1 530 000	1 338 207	36
9		Nakliyat Vergisi	12 000 000	14 387 564	35
10		Sefineler Vergisi	90 000	108 230	99
11		Damga Resmi	18 000 000	19 312 598	78
12		Tapu harçları ve kaydiyeler	5 200 000	6 306 926	70
13		Mahkeme harçları	2 500 000	3 271 843	19
14		Pasaport ve kağıtlara ve ikamet tezkeresi harçları	250 000	483 451	40
15		Noter harçları	1 200 000	1 328 125	25
16	1	Nüfus harçları	50 000	27 713	46
	2	Eczane ve ecza depoları ve ihtisas vesikaları harçları	5 000	13 180	11
	3	İhtira beratı harçları	10 000	10 372	25
17		Hayvan Sağlık Zabıtası Resmi	200 000	258 458	60
18	1	Tütün, tuz, kahve, çay, ispirto ve ispirotolu içkiler ve rovelver, fişek ve patlayıcı maddeler	93 000 000	91 208 000	—
	2	Kibrit ve çakmak	—	21 65	—
19		Oyun kâğıdı	50 000	167 391	92
20		Devlet ormanları hasılatı	—	—	—
21	1	İcar bedeli	300 000	382 632	51
	2	Ecri misiller	100 000	99 304	06
22	1	Menkul mallar satış bedeli	1 700 000	1 699 834	08
	2	Peşin para ile satılan gayrimenkuller satış bedeli	100 000	959 479	66
	3	Taksitle satılan gayrimenkuller satış bedeli	1 000 000	858 941	89
	4	Borçlanma taksitleri	250 000	324 964	10
23		Devlet Demiryolları ve Limanları	—	—	—
24		Posta, Telgraf ve Telefon	—	—	—
25		Darphane ve Damga Matbaası	80 000	116 190	97

B.	M.	Gelirin çeşidi	Muhammenat Lira	Tahsilât Lira	K.
26		Resmî matbaalar hasılatı	50 000	78 159	77
27		Resmî mektepler hasılatı	50 000	59 507	13
28		Sulama idareleri hasılatı	200 000	138 577	46
29		Radyo hasılatı	1 400 000	1 502 809	14
30		Diğer müesseseler	200 000	244 416	68
31		Millî Piyango hasılatı	4 500 000	4 233 962	08
32		İmtiyazlı demiryollarından alınan	—	—	—
33		Fenerler hasılatı mukabili alınan	50 000	15 427	99
34		Mükerrer sigorta şirketinden alınan	225 000	332 077	97
35		Mukavele mucibince Musul Petrollerinden alınan	750 000	1 003 521	57
36	1	Hazine portföyü ve iştirakleri geliri	940 000	751 319	06
	2	Faiz	500 000	2 535 199	09
37		Askerlik mükellefiyeti	500	634	85
38		Kıymetli evrak	250 000	271 701	38
39	1	Kambiyo münakalesi mukabilinde Cumhuriyet Merkez Bankasından alınan	125 000	114 000	—
	2	Tftiş mukabili şirketlerden alınan	70 000	93 990	37
	3	Teberrüat	—	167 928	49
40	1	Tavizat ve ikrazattan istirdat	200 000	234 182	41
	2	Mülga vergiler bekayası	100 000	68 880	09
41	1	Para cezaları	1 160 000	1 564 946	64
	2	Zam cezaları	3 400 000	3 918 419	28
42		İstanbul Üniversitesi hasılatı	100 000	189 724	45
43		Müteferrik hasılat	6 000 000	12 431 037	04
44	1	Hizmet erbabından	32 000 000	38 802 149	48
	2	Sair kazanç erbabından	7 000 000	9 388 891	93
45		Muvazene Vergisi	86 000 000	42 681 188	01
47		2456 ve 2672 sayılı kanunlar gereğince gümrüklerde kullanılan bâzı evraka yapıştırılan müdafaa pulu hasılatı	250 000	147 675	79
48		İnhisar maddelerinden alınan Müdafaa Vergisi	71 825 500	89 130 958	38
49		Kibritten alınan Müdafaa Vergisi	7 000 000	6 526 214	47
50		Posta, telgraf müraseleleriyle telefon abone bedellerinden alınan Müdafaa Vergisi	2 600 000	3 263 968	35
51		Binalardan alınan Müdafaa Vergisi	3 000 000	3 379 903	35
52		Gümrük Çıkış Vergisi	25 400 000	16 630 445	30
53		Tayyare Resmî	5 000 000	5 893 708	83
54		Hava Kuvvetlerine Yardım Vergisi	22 000 000	26 238 761	52
55		Toprak Mahsulleri Vergisi	124 000 000	47 275 054	36
56		4385 sayılı Kanun mucibince şekerden alınan Munzam İstihlâk Vergisi	70 000 000	72 360 615	23
H.		Stok şeker	—	—	—
»		Geçen yıldan devredilen fevkalâde varidat	—	73 987 821	71
»		4057 sayılı Kanun gereğince demiryolları istikrazlarından elde edilen paralardan irat kaydolunan	—	9 510 763	32
»		2548 sayılı Kanun gereğince ceza evleri ve mahkeme binaları inşaat karşılığı olarak irat kaydolunan	—	304 852	01

B. M.	Gelirin çeşidi	Muhammenat Lira	Tahsilât Lira	K.
H.	2871 sayılı Kanun gereğince özel idarelerden vergi farkı olarak alınıp irat kaydolunan	—	1 787 232	86
»	3132 ve 3483 sayılı kanunlar gereğince büyük su işleri için Ziraat Bankasından istikraz olarak alınıp irat kaydolunan	—	11 186 882	52
»	2550, 327 ve 3777 sayılı kanunlar gereğince kaçakçılıktan elde edilen paralardan alınan % 35 ler	—	15 384	32
»	4524 sayılı Kanun gereğince Tekel idarelerinden alınıp irat kaydolunan	—	23 729 579	79
»	4239, 4404, 4240, 4242, 4418 ve 4571 sayılı kanunlar gereğince okutturulacak öğrenciler gideri karşılığı irat kaydolunan	—	269 291	—
»	4275 sayılı Kanun gereğince Millî Savunma istikrazı için çıkarılan tahvillerden elde edilip Devlet Borçları bütçesine ödenek kaydolunan miktar	—	263 429	32
»	2794 sayılı Kanun gereğince Amortisman Sandığı sermayesine ilâve edilen paralar karşılığı irat kaydolunan	—	187 056	05
»	1944 Bütçe Kanununun 7 nci maddesi gereğince geliri müsait olmayan pansiyonlar açığı karşılığı olarak pansiyon hasılatından ayrılan paralar	—	60 000	—
»	1525 sayılı Kanun gereğince şose ve köprüler inşaatına yardım olarak özel idarelerden alınan	—	5 144 360	46
»	3487 sayılı Kanun gereğince Hükümete ait bir kısım malzemenin Gümrük Resmi olarak mahsuben irat edilen	—	47 355	83
»	459 sayılı Kanun gereğince verilen tahvillerin 1943 Bütçe Kanununun 14 ncu maddesine göre yapılan mahsubat	—	40	—
»	2794 sayılı Kanun gereğince Amortisman Sandığına elde edilen kâr olup irat kaydolunan	—	633 126	86
»	4644 sayılı Kanun gereğince Kırtasiye Genel Müdürlüğü memurlarının aylığı karşılığı olarak irat kaydolunan	—	144 304	86
»	2300 ve 3276 sayılı Kanun gereğince Hükümete ait binaların satışından elde edilen paralardan irat kaydolunan	—	78 186	35
»	3292 sayılı Kanun gereğince Hava Kurumundan teberru edilen paralar	—	1 548 870	46
»	2005 sayılı Kanun gereğince pansiyonlar gelişinden ayrılan % 12 ler olarak irat kaydolunan	—	231 411	44
»	3670 sayılı Kanun gereğince Millî Piyango hasılatından elde edilen	—	857 290	41
»	4275 sayılı Kanun mucibince elde edilip istikraz hasılatı hesabına kaydolunan	—	32 915 391	66
»	4060 sayılı Kanun mucibince elde edilip istikraz hasılatı hesabına kaydolunan	—	21 665 546	37
Toplam		901 511 000	1 071 736 186	15

B. M.	Gelirin çeşidi	Muhammenat Lıra	Tahsilât Lıra	K.
Nâzım	İl Payı	—	1 502 557	35
»	Millî Eğitim payı	—	992	03
»	Belediye payı	—	1 933 011	36
»	Ziraat Bankası iane payı	—	1 467	07
»	Pansiyon % 88 leri	—	3 098 037	36
»	Darülaceze	—	226 512	75
»	Asker ailelerine yardım	—	686 516	85
»	4668 sayılı Kanun gereğince Tarım pansiyon	—	55 955	93
	Toplam	—	7 505 050	70
	GENEL TOPLAM	901 511 000	1 079 241 236	85